

ยาสตรี คืออะไร?

■ นำเสนอเมื่อ 11 ม.ค. 2557

ยาสตรีที่เดี๋ยวนี้มีขายกันทั่วไปตามท้องตลาดนั้นเป็นยาแผนโบราณ มีมากมายหลายชนิด เช่น ยาสตรีเบนโล นิสิงเห สตรีเพ็ญภาค สตรีบัวแก้ว วานชัคมดลูก ฟิงค์เลดี ฯลฯ ทางแพทย์แผนไทยถือว่าเป็นยา รอน บำรุงธาตุไฟ ช่วยในการหมุนเวียนของเลือด เป็นยาอดนิยมนของสตรี มียอชชายหลายร้อยล้านบาทต่อปี มีทั้งชนิดแคปซูล เม็ด หรือน้ำ มักจะบอกสรรพคุณว่า ช่วยฟอกเลือด บำรุงเลือด บำรุงร่างกาย บำรุงผิวพรรณให้มีเลือดฝาดเปล่งปลั่ง บำรุงธาตุ เจริญอาหาร แก่ประจำเดือนไม่ปกติ แก่ปวดประจำเดือน แก่จุกเสียด ไซ้ขับน้ำคาวปลา ทำให้หมดลูกแห่งเร็ว กินเป็นยาแทนการอยู่ไฟ

ยาสตรีเป็นยาที่สกัดมาจากสมุนไพรซึ่งแบ่งส่วนประกอบที่สำคัญคือ

1. สมุนไพรที่มีฤทธิ์ ขับลม เจริญอาหาร เป็นยาระบายอย่างอ่อน บำรุง ร่างกาย บำรุงโลหิต แก่ลมวิงเวียน เช่น น้ำมันสะระแห่น ดอกคำฝอย ชะเอม ดอกจันทร์ น้ำผึ้ง เปลือกสม ขิง ข่า ตะไคร่ กานพลู ขมิ้นชัน การบูร ไพล พริกไทย เทียนดำ เทียนแดง แก่นขี้เหล็ก แก่นฝาง
2. สมุนไพรที่มีฤทธิ์ฮอโมนเพศหญิง ได้แก่ วานชัคมดลูก โทศเชียง(ตั้งกูย) กวาวเครือขาว
3. แอลกอฮอล์เป็นส่วนที่ใช้สกัดยาออกจากสมุนไพร

และเนื่องจากส่วนผสมมีฮอโมนเพศหญิง เมื่อกินเข้าไปในร่างกาย จะไปกระตุ้นเยื่อบุโพรงมดลูกให้หนาตัวขึ้น เมื่อหยุดรับประทานยาสตรี ในคนที่ยังไม่หมดประจำเดือน จะมีประจำเดือนไหลออกมา (Withdrawal bleeding) เหมือนกับการกินยาคุมกำเนิด หากมีการตั้งครรภ์ นอกจากฮอโมนเพศหญิงไม่ได้ทำให้เด็กแท้งแล้ว อาจจะช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ได้อีกด้วย

ในกรณีที่มีการโฆษณาสรรพคุณยาสตรีครอบจักรวาล บ้างเพิ่มสรรพคุณป้องกันมะเร็งเข้าไปอีกด้วย ซึ่งไม่เป็นความจริง ผู้หญิงจึงรับประทานยาสตรีโดยไม่รูว่าตนเองเหมาะสมที่จะรับประทานหรือไม่ ยาสตรีมีข้อห้าม หรือควรระมัดระวังรับประทานในสตรีที่มีลักษณะต่อไปนี้

- เป็นมะเร็งหรือเนื้องอกของอวัยวะสืบพันธุ์สตรี เช่น เต้านม, มดลูก, ปากมดลูก, รังไข่ ยาสตรีทำให้มะเร็งกำเริบ เนื้องอกหรือซิสต์โตขึ้น
- หากมีประจำเดือนมามาก ปวดประจำเดือนจากโรคซ็อกโกแลตซิสต์ ยาสตรีทำให้ตกเลือดมากขึ้น โรตซ็อกโกแลตซิสต์เป็นมากขึ้น
- มีการอักเสบ ที่ช่องคลอด ปากมดลูกหรือมดลูก ยาสตรีเพิ่มการบวมของเนื้อเยื่อ เพิ่มตกขาว ทำให้การอักเสบรุนแรงขึ้น
- เป็นโรคหัวใจอยู่แล้ว หรือเป็นความดันโลหิตสูง เส้นเลือดอุดตัน เส้นเลือดขาด หรือรับประทานยาละลายลิ่มเลือด ยาสตรีทำให้เกิดเส้นเลือดอุดตันมากขึ้น

- อยู่ในช่วงให้นมลูก ยาสตรีออกนํ้านม แอลกอฮอล์ที่เป็นส่วนผสม อาจทำให้ลูกมีเลือดออกในสมองได้

ดังนั้น การรับประทานสมุนไพรทุกชนิด ควรรู้ข้อดีข้อเสีย แม้รู้ว่าตนเองไม่มีข้อห้าม
เหมาะกับการใช้ยาสตรี แต่หากรับประทานเขาไปมีอาการผิดปกติ ต้องหยุดรับประทานทันที

ขอบคุณข้อมูลประกอบจาก : หนังสือพิมพ์คมชัดลึก คอลัมน์ ศุภกรกับเช็กส์ พญ. ชัญวลี ศรีสุโข

ขอบคุณภาพประกอบจาก :

www.penpark.com/sites/default/files/product-penpark-mixture1.png?1303298346